

ՖԻԵԱԹԼԱՐ
ՍԵՆԵՐԻ ՄԵՐԻ 8
ԱՅԼԵՐԻ 4
ԻՆՏԵՐԵՆ 40 ՓԵՐՈՒ
ԲՈՒԹԱԲԻՃՐԻ ՊԵՋԵ ԱՅԻՏ ՏԻՐ
13.3 ՄԱՐԹ 28
ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵՅԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Աստուծոյ Երկար

Ի ԲԵՐԱՐԱՐ
ՂԱՆԴԱՆԱԶ ԶԻՅԱԴԷ ԿԱՆ ԿԱՊԵՐԱՆ ԻՆՏԵՐԵՆ
ԴԵՐ ԿԵՆԵՐԵՆ ԿԵՐԻ
ՊԵՐ ԿԵՆԵՐԵՆ 40 ՓԵՐՈՒ
ԳԱԼԱՐԱԲԻՃՐԻ ԽԱՆ ՆԻԻՄԵՐՈ 41
13.2 ԲԵՃԵՊ 17

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԵ

Աթինա 6 ապրիլ
Մէճիսի մէջուսանտա, պաշ վէ.
քիլ Մ. Թըրքաւրի, քըրքայի մու.
խալիֆէյի իւանը իփլաս թափօրիսէ
իթաիկիւնաէն տօլաւը թափօրիսէ ի.
լէ, քըրքայի մուխալիֆէյին թէք.
լիֆ իլլէտիկի թէքիսիսաթ իճըա
օլաւնուր իսէ, ահվալը մալիսէ քէս.
պի սալաճ իթմէքսիկին, իտարէյի
միւլէիսէ վէ աքէրիսէնին ինթի.
զաւսըզըզընը, վէ թէքիֆ օլաւնան
թէքալիֆին թէտիլիսէսինէ Եու.
նանիսթանըն իգթիտարը օլաու.
զաւստան, Եալընըզ հիւքիւմէթ
թարաֆընտան թէքիֆ օլաւնան թէ.
տապիլին, ումուրը մալիսէի իս.
լաճ իտէպիլէճէկինի պէտան իթ.
միշ տիր, քըրքայի մուխալիֆէյ ըէ.
յիսի Մ. Տէլիսանի, պաշ վէքիլին
մէքալէսինէ ճէվապ իթա իտէճէք
տիր:

Բարիս 6 ապրիլ
Պարօն Հէրչին Լուսին իսմինտէ
Եալընըզ պիրօլու օլաուզու հալտէ
պու կիւն վէֆաթ իթմիշ տիր:
Լօնտրա 5 ապրիլ
Մէճիսի մէջուսանտա, ազա.
տան Մ. Պըրիս վէ Մ. Կօրի թա.
րաֆընտան, Սըր Տըրիմօնու Ուօլ.
ֆուս մէճմուրիսէթինէ տայիլ տէր.
միտան օլաւնան սիւվալլէրէ ճէվա.
պէն, խաքիճիսէ միւսթէշարը Սըր
Ֆէրիօսօն շու վէճհէ պէտանը հալ
իթմիշ տիր, « Մըսըր հազգընտա
պիր մուգալլէնամէ ազտը իշին,

Պապը Ալի իլէ, Սըր Տըրիմօնու Ու.
օլֆ պէյինտէ էլէէվմ Տէրսաա.
տէթտէ ճէրէնան իտէն միւզաքէ.
րաթ պիր նէթիճէյի միւսաաաաաա
միւնճիր օլաուզ սուրէթտէ ճէրէ.
եան իթմէքտէ իսէտէ, արալըգտա
միւնդայիլ մէճմուլ միւլէքիւլաթ թէ.
հաաաաաա իթմէսի մէճթէմէլ օ.
լուպ, միւզաքէրաթըն թէսիլի իք.
մալը ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին
Ետի ինթիլիսաթընտա օլաաաաաա.
տան, Սըր Տըրիմօնու Ուօլֆուս մէ.
էմուրիլիսէթին նէ կիւն ըէսիտէյի
խիթամօլաուզընըն թայիլին միւմ.
քին տէկիլ տիր:

Վիէննա 4 ապրիլ
Դօնթ Դալնօքի, տիւնքի կիւն
պիր պուլուգ սաաթ գաաաա Մ.
Լաթուիլօֆ իլէ միւքալէմէ իթմիշ
տիր:

Լօնտրա 4 ապրիլ
Լաթանտարտըն զաննընճա, Բու.
սիա հազըր օլաաաաաաաա հարպ
իթմէքտէն իճթինապ իլլէտօր:

Լօնտրա 4 ապրիլ
Պուլկարիսթանտա քէնս Ալէք.
սանտըն թէքար ինթիլապը իշին
թէշիլիլաթըն քէսպի թէվսի իթ.
մէքտէ օլաուզուսու թայմըզ իս.
թիլապար իթմիշ տիր:

Բօմա 5 ապրիլ
Վիւքէլայի ճէտիտէնին Եէմինլէ.
րի գըրալըն հուզըրուստա իֆիա օ.
լուսմուշ տուր, մէճիսի մէջուսա.
նըն թէքար քիւլաաաաա ապրիլին
օն սէքիլինէ գաաաաաաաաաաաա
տըր:

Բէթրէսպուրկ 5 ապրիլ
Դարիպէն պիր իսթիգրազը տա.
խիլի թաճիլաթընըն թէտալիլէ
զօնուլաճազը շաքի տիր:

Մօսքօվա 7 ապրիլ
Սլմանեա Ետի սէնէլիք գա.
նուր ասքէրիլիսէ վէ Աւսթրիա ի.
թալեա իթթիֆազընա իսթինաա
իթմէքտէ օլաուզու հալտէ տալի,
հէր տիւրիլ թէսհիւտաթընտան
ազաաա պուլուսան Բուսիսըն օնա
մուգապիլ կէլէճէք պիր գուվէթ
թէշէլ իթմէսի ահվալը հազըրէ.
նին էն միւհիմ նօգթաաա տըր, Բու.
սիա իլէ Ֆրանսա արաաաաաաաա
միւնսէպաթը սաաաաաաա իլէ իքի
տէվէթին իլէրուտէ Եէքտիլէրի
իլէ մուգարէնէթ քէյտա իթմէսի
իհթիմալի Էվրօքա միւսալէմէթի.
նին պապաա իշին, էն Եեու զէման
օլաուզու կիպի, մէսայիլի մուալա.
զանըն հալ ու թէսվիլիսէսի իշին
տալի էսաաք քէաֆի թէշէլի իտէ.
ճէկի իւմիտ օլաւնուր:

Բարիս 7 ապրիլ
Մ. Բօվիսէ պիւտճէ գօմիսիօնու
րէտաաթինէ թայիլին օլաւնուշ
տուր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԵՎՃԻՀԱԹ
—

Ումուրը նաֆաա գօմիսիօնու
ազալըզը, Սիսամ պէկի էսպապ.
աթուֆէթու Ֆօթեաաա պէյ հազ.
րէթլէրինէ:

Ինթիլապ մէճմուրին գօմիսի.
նու ըիտաաթի, մէճիսի մալիսէ
ազաաաաաա սաաաաթիլու Բէրթէլ
րաշա հազըրէթլէրինէ:

Իքիսի մաճքէմէյի թիճարէթ
րէյիսի սաաաաթիլու Դօսթաքի վէ
հէյէթի իթհաաիլէ րէյիսի Հիւ.
սէյին Բիւլաի էֆէնտիլէրէ ըիլթ.
պէյի ուլեա սընթըր սանիսի,
Տէրսաաաաթ իսթինաֆ մաճքէ.
մէսի ազաաաաաա, իգզէթլու Դաք.
րիէլ էֆէնտիլէրէ ըիլթպէնի սանի.
Եէ սընթըր սանիսի:

Դարաաի վիլաեթի մէճիսի ի.
տարէսի ազայի սաապաաաաաա
րիֆաթլու Միլիոս էֆէնտիլէ
րիլթպէի սալիսէ:

Միտիլի սանճազը պիտայէթ
մաճքէմէսի միւտաաի ումուլի
մուալիլիլի, գալեայի Սուլթանի.
Եէ պիտաեթ մաճքէմէսի միւտ.
տայի ումուլի մուալիլի, Ահմէտ
Համաի էֆէնտիլէ:

Սիրօզ սանճազը պիտաեթ մաճ.
քէմէսի միւտաաի ումուլի մուա.
վիլիլի, Միտիլի սանճազը պիտա.
եթ մաճքէմէսի միւտաաի ու.
մուլի մուալիլի Սուլթանէս էֆէն.
տիլէ:

Դալեայի սուլթանիլէ միւտաաի
ումուլի մուալիլիլի Սիրօզ միւտ.
տայի ումուլի մուալիլի Բիշաա պէ.
Եէ թէվէճիս պուլլուլուշ տուր:

Իթալեա տէվէթինին Տէրսաա.
տէթ սէֆիլի պարօն Պըլան ճէնապ.
լէրի իլէ հէյէթի սէֆարէթ. էվ.
վէլի կիւն ըսթապը սմիլէտէն

Թալաիս վէ իրապ պուլլուլան ա.
րապալարա րաքիպէն Երուրզ սէ.
րայի շէվէթ իհթիվաաաա պիլ
ազիլէ, սաաթ Գտա հուզուրու
մէալի նիշուրը, հազըրէթի Շէհ.
րիտարիսէ միւսիլ շէրէֆինէ նա.
Եիլիսէթլէ հաաիլ օլաուզու իթի.
մաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
իլլէմիշ, վէ պու սըրաաա սուրէթի
աթիլտէ մուհարէր նութը ու իրաա
իթմիշ տիր:

« Նէզտի մէալիլէֆտի Շահանէ.
լէրինէ, տէվէթի մէթպուլաթա.
րաֆընտան սէֆիլ թայիլին գըլըն.
տըլըմտան տօլաեթ, իթիմա.
նամէլէրիլ թափաթիլ իլէ քէս.
պի շէրէֆ ու իթթիլաա իտէրիմ.
տէվէթի մէթպուլաթ իլէ, աալթա.
նաթը Սէնիլիլէրի միտանընա
թիլմէն ճարի օլան միւնսէպաթ
վէ միւվալաթըն տէվաթ վէ պապա.
սը, վէ պիր գաթ աաաա թէքիլի
իուսուսուսա պէզլի զայրէթ ու
իգաաթ իտէճէկիլիլաաաաաա շէվ.
քէթ իհթիվայի Շահանէլէրինէ աք
իտէր, վէ հազըր աաիլաաաաա
հէմիշ իթիմաթ վէ թէվէճիլէ.
թը ճէլիլէյի Շահանէլէրինին տէ.
վաաաա իսթիլաթ Էյլէրիմ, Թա.
րաֆը շէրէֆի շէհիլաաաաաաաա
ղաաթլէ միւսաաաաաաաաաաաա
սուրէթտէ ճէվապ Ալի իթա պուլ.
րուլաաաաաաաաաաաաաաաաա
Մ. Պլան ճէնապլէրի իլէ, հէյէթի սէ.
ֆարէթ Պապը ալիսէ կիտէրէք,
Սաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
տէվէթլու ֆէլաաաթ:

լու Գեամիլ բաշա հազրէթլերի, վե ուսուցողը խարիճեմէ նազըրը Սալիտ բաշա հազրէթլերի իւն միւլագաթ իլլէտիքտէն սօնրա ավտէթ իթմիշ. լէր տիր. մուսախէրէն զաթը սա. մի Սատրաղամի իւն Սալիտ բաշա հազրէթլերի սէֆարէթլանէնէ պիւ. ազիմէ իեատէնի զէեարէթ պու. եուրմուշար տըր:

— Տիւնքի կիւն Պէշիքթուշ ճա. մի շէրիֆինաէ իճրա պուրուլան սէլամլըգ. րէսմի ալիսինի սէյր իթ. մէք իւզրէ, Աւսթրիա էլլիսի պա. րօն Գալիս ճէնապլէրի իւն սէֆա. րէթ պաշ թէրճէմանըն վէ իս. վէճ րիճալընտան գօնթ Լամպէրկ, վէ Ամէրիգա սէֆարէթի մասլա. հաթիկըզարը վէ պաշ թէրճէմանը իւն ինկիլիզ իւմէրայի պահրիե. տինտէն էհրան Պահէթին հազըր պուլունտուգլարը մէսմուի ալիի հազրէթի Շէհինշահի պուրուլ. տուգտա, գուրէնայի ճէնապը Շէհ. րիեարիտէն Բաղիպ պէյ շէֆէնտի հազրէթլերին իյզամ վէ իրսալ պուեուրարագ, իլթիֆաթը ճի. հանտէրէճաթը թաճտարիլէրի պու. եուրմուշար տըր. սէլամլըգ. րէս. մինին խիթամընտան սօնրա, Ա. ւսթրիա սէֆիլի միւշարիլէյ հա. րօն Գալիս ճէնապլէրի սէրայը հիւմաեուհա տավէթ շէրէֆինէ նայիլիքեթլէն էզհէր նէվ րէհինի թալթիֆաթ պուեուրմուշար տըր:

— Աւսթրիա տէվլէթի ֆէխիմէ. սինին տէրսատէթ սէֆիլի, ապա. լէթլու պարօն Գալիս ճէնապլէրի էվվէթի կիւն Պապը Ալիե կիտէ. րէք, զաթը սամիի հազրէթի Սատ. րաղամի, վէ խարիճեմէ նազըրը Սալիտ բաշա հազրէթլերի իւն միւ. րագաթ իթմիշար տիր:

— Ատլիե նազըրը տէվլէթլու ճէվտէթ բաշա հազրէթլերինին թահթը րէեատէթի ճէլիլէրինտէ պուլունտան էնճիւմէն, էվվէթի կիւն

ազտը իճթիմա իտէրէք, պազը ին. թիխապաթ իճրա, վէ էվրագը սա. յիքէ գըրաթ իլլէմիշ տիր:

— Պապը զապթիեթ թուլումպա մէճլիսի րէյիսի օլուպ. վէֆատա սաքին պուլունտան Հիւսէյին պէյ էվվէթի կիւն ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Էվվէթի կիւն սաթ իքի րատպէլէրինտէ Սամաթիատա Սու. լու մանաթըր նամ մէվգիտէն խա. նէսինէ կիթմէքտէ օլան միլլէթի. միլլտէն 20 եաշարընտա պիրիսի. նին էօնիւնէ իքի շախս չըգարագ, սօյմաեա գալըշըմշար իսէ տէ, մէրգուսուն ֆէրեատը իւզէրինէ, եալընըգ իքի ատէտ մէճիտիեթ չարեկինի զասպ վէ մէրգուսու գամա իւն սօյ պաճաղընտան ճէրհ. լէ ֆիրար իլլէմիշար տիր:

— Շիրքէթի Խայրիեհին պիր նիւմէրօլու վաբօրու էվվէթի սա. պահ Բուսլի Հիսարընտան հարէ. քէթ իթտիկի էսնատէ, պալըգճը էսնաֆընտան վէ Բուսլի ֆէնէրի էհալիսինտէն, Անտօն վէ թօտօրի նամ քիմէսնէլէրին րագիպլ. օլտուգ. լարը գաեքգ, սուլարըն շիտտէթի տալկալարընտան վաբօրու մէզըլու. րուն չարիսը ալթընտա գալարագ տէվրիլմիշ իսէ տէ, էթրաֆտան եէթիլիլպ մէրգուսունն սալիմէն չըգարըլտըղը իշիտիլմիշ տիր:

— Բրէնա տը Օլտէնպուրկուն, Պուլկարիսթան բրէնսլիկինէ ինթի. խապը թէքիֆ օլունտուղու հալտէ տիւվլէի ֆէխիմէճէ գապուլ օլու. նաճաղը, Մէմօրիալ Տիբլօմաթիգ զազէթասը եաղըեօր:

— Մօնիթէօր զազէթասընն պէ. եանընա նէզարէն, տէվլէթի Ալիե իւն, Բուսիա պէնինտէ, Պուլկա. րիսթան մէսէլէսինէ տալիթ թաա. թի օլունտան միւզաքէրաթըն հիւս. նի նիթիճէեթ միւնճիթ օլմասը իւ. միտ օլունտուեօր, զաթը հազրէթի

Սատրաղամիեթ, Մ. Նէլիտօֆ թա. րաֆընտան պէեան օլունտուղու վէճհլէ, Բուսիա տէվլէթի, Պուլ. կարիսթանտա րիեատէթ իտարէտէ պուլունտան զէվաթ իւն զաթան միւ. նապէպաթա պուլունտամագ մէս. լէքինտէ սապիթգատէմ տիր, հէյ. եէթի նիեապէթ իսթիֆա իտէրէք, տիկէր պիր իտարէթէնքըլի իթ. տիկի հալտէ, Բէթրէսպուրկ գա. պինէսի, Պէրլին ահտնամէսինէ վա. զի իւլ իմզա օլան տիկէր տէվլէթ. լէր իւն պիւ մուվաֆագա բրէնս ին. թիխապընա միւպաշէրէթ իտէճէք տիր. տէվլէթի Ալիե տալի, հէյ. եէթի նիեապէթ հազընտա պու. եօլտա մուսմէլէ իլլէտիկի հալտէ Բուսիա տէվլէթինին էֆեբարընճա Պուլկարիսթան միւշարիլթընն ֆաս. լը խալըճա քէսպի սուհուլէթ իյ. լէեէճէք տիր:

— Պուլկարիսթան հէյեթի նի. եապէթինին էվրօբատա պիր իս. թիգրաղ ազտը իւն իշթիղալ իթ. մէքտէ օլտուղու մալիւմ տիր, Պուլկարիսթան ֆըրգալի մուխալի. ֆէսի, պու կիւն մէվգըրի իգթի. տարա կէլէճէք օլուրսա, պու կի. պի իսթիգրաղարը թանըմաեա. ճաղընա տալի, Մ. Չանգօֆ թա. րաֆընտան պու քէրրէ զիրտէքի պէեաննամէ նէյր իտիլմիշ տիր:

« Պուլկարիսթան հէյեթի նի. եապէթի իւն հիւքիւմէթինին, պու սըրատա իսթիգրաղաթ ազտը իշին միւզաքէրաթտա պուլունտագտա օլտուղարը մալիւմ տիր, ֆագաթ պու կիպի իսթիգրաղաթ, Պուլկա. րիսթան խաղինէսինին մուզալիգա. սընը թէգիտ իլլէտիքտէն պաշ. գա, իսթիգալտէ սաատէթի հա. լը մէմէքէթիտէ բէքգիեատէ թէհ. տիտ վէ իխալ իտէճէկի իշին, ահ. վալը հազըրէ արասընտա Պուլկա. րիսթան իշին սօն տէրէճէտէ միւ. զիր օլան պու կիպի իսթիգրաղ

թէշէպալիւսաթընը գաթիէն րէտտ իթմէք իւզրէ, վէքիլի օլտուղում ֆըրգալի մուխալիֆէ նամընա րէ. ֆի սէտա իլլէմէք լիւզումինի հիսս իլլէտիւմ, էվվէլա, նիգամնամէյի է. սասի ահքեամընա թէվֆիգէն թէ. էսսիւս իտէն պիր իտարէյի նիգա. միլեհինին մուսմէլաթը միւթէպէր վէ մէրիւլիճրա օլապիլիթ:

Սանիէն, էլան րէիսի իտարէտէ պուլունտան հէյեթի նիեապէթ, նիգամնամէյի էսսի ահքեամընա միւնաֆի վէ մուզալիթ օլարագ թէ. չէքըլի իթմիշ տիր:

Սալիսէն, իտարէյի մէվճուտէ, թարաֆընտան վուգու պուլան մու. ամէլաթ իլէրուտէ թէշքիլ օլունա. ճագ իտարէլէրճէ մէրի վէ մէթէ. պէր օլմամագ, վէ մէնսուպ օլտու. զումֆըրգա րէսիտարէեթ կէշտիկի հալտէ, հէյեթի նիեապէթի մէվ. ճուտէ մարիֆէթի իւն թանգիմ օ. լունտան մուզալէլաթ վէ միւսթէ. գարաթ, վէ թէհահիւտաթը սա. յիթէյի գաթան գապուլ վէ հէյ. եէթի մէզպուրէ թարաֆընտան քիւ. շատ օլունտան մէճիսի ումուսի մու. գարըրէրաթընը մուվաֆֆըրը նիգամ օլմաեըպ, քէրհէն վուգու պուլ. մուշ ատտ իտէրէք թաստիգ իլլէ. մէեէճէք տիր:

Տ. ԶԱՆԴՅԱՆ

Տէրսատէթ 23 մարտ 1887

— Բուսուգ միւթլաթըրըֆը օ. լուպ Պուքըշտէ պուլունտուղու սըրատա Պուլկար միւթէճիլէրի թարապընտան գուրշուն իւն էլլէ. օլունտան Մ. Մանթօֆուն ճէր հա. սընտան միւթէէսիլէն վէֆալ իթ. տիկի պազը թէլէկրաֆնամէլէլաթ մէրվի տիր:

— Աֆղանիսթան հուտուտունտա պուլունտան Բուսիա աքէրինին պա. զը հարաքեաթ վէ էթվարըն. տան էնտիշէնագ օլմուշ օլան Հին. տիսթան վալիսի լօրտ Տուֆրինին

Աֆղան էմիրի Ապտիւլրահման խա. նա իճրայի թէպլիղաթ իթմէսի իւ. զէրինէ Ապտիւլրահման խանըն Բու. սիալըար. ալէյհինտէ իլանը ճի. հատ իթտիկի եօլունտա պիր րի. վաեթ մէվճուտ իտուկի մալիւմ տիր, Բուսիա մաթպուլաթը, պու. իլանտան խամէրանը պահս ու մէ. գալ օլտուղարը սրրատա, մէյ. տանտա էմիրին թէշէպալիւսաթը վագաասընը իսթիլգամ, վէ իճապ իթտիլէճէք պիր սէպէպ վէ պէ. հանէ օլմատըղընը, վէ Բուսիա Աֆղան հուտուտու մէսէլէսինտէ նէ տէրէճէլէրաթ իթիլաֆնուեանէ հարէքէթտէ պուլունտուպ, պու. նօթմանըն գարիպէն Բէթրէս. պուրկտա ազտը իճթիւմ իալէճէք օլան գօմիսիեօնուն միւզաքէրա. թընտան միւսթէպան օլաճաղընը տէրմիեան իտիեօրաթ, պու վէճհ իլէ Աֆղանիսթանճա մէշհուտ օլան թէլալարը շամաթալարը թէմամէն ինկիլիզ էնթրիգասընա համ ու իս. նատ իլլէմէք իսթէեօրաթ:

— Պալթիգ. տէնիղինտէ մէվճուտ 87 թօրիսօ իսթիմպօթարընըն հա. լը սէֆէր իւզրէ պուլունտուրուլ. մասընը Բուսիանըն տէնիգ գօման. տանը ումուսի կրանտիւգ Ալէք. սի թարաֆընտան պիր պէեաննամէ նէյր օլունտուշ տուր:

— Արսլանպէկ գարիեթի հարիգ. զէտէկեանը իւն պազը վիլաեաթ տախիլինտէ վուգու պուլան հա. րաքէթի արզտա միւսապ օլան պի. չարէկեանը էհալի իշին պազը զէ. վաթ թարաֆընտան վէրիլէն իեա. նալթ մէճմուի շիմտիեթ գատար 31176 զուրուշա պալիղ օլմուշ տուր:

— Ալաֆրանկա մարտըն 23 իւնճիւ կիւնիւ Գարատէնիղտէ վագը Բօթի թարաֆլարընտա զարգ վէ շիքէսթ օլմուշ օլան իթալեա վաբօրունուն 40 քիշիտէն միւրէքքէպ թալիֆէսի քեամիլէն թէլէֆ օլտուղու չէհրի մէզքիւրտէն իյար իտիլմիշ տիր:

